ଜାନୁଆରୀ ୧୨ ତାରିଖ ଜାତୀୟ ଯୁବ ଦିବସ

þœÿÌ¿tÿ H Óæþê ¯ÿ{¯ÿLÿæœÿ¢ÿ

ସୌରୀବନ୍ଧୁ କର

ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ବ୍ୟାପକ ଚିନ୍ତାଧାରାର ମଣିଷ ଥିଲେ । ଉପରୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଜୀବନ୍ତ ବିରୋଧାଭାସ ଭାବେ ଜଣାପଡୁଥିଲେ ହେ ବାସ୍ତବରେ ସେ ଥିଲେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜୀବନର ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ରୂପ । ଯଦିଓ ମଣିଷକୁ ବୁଝିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ବ୍ୟାପାର କିନ୍ତୁ ବହୁ ଅପରୋକ୍ଷାନୁଭୂତି ସମ୍ପନ୍ନ ମଣିଷକୁ ସହଜରେ ବୁଝି ହୁଏ । ବୌଦ୍ଧିକ ଭାବରେ ସେ ଏପରି ଜଣେ ମଣିଷ ଥିଲେ ଯେ ଅତି ନିର୍ମମ ଭାବରେ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ହାତୁଡ଼ିରେ ପିଟିବା ପରି ପିଟିଥିଲେ । ସେ ନିଜେ ଆଦୌ ସହଜିଆ ବୌଦ୍ଧିକତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରୁନଥିଲେ ଏବଂ କୌଣସି ଚିନ୍ତା ବିଚାରର ଶେଷ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ସେ ତୃପ୍ତ ହେଉ ନଥିଲେ । ଏକ ବ୍ୟାପକ ଦୃଷ୍ଟି ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ସେ ସଦାସର୍ବଦା ବ୍ୟାପୃତ ରହୁଥିଲେ । ମନୁଷ୍ୟର ଅସୀମ ସମ୍ଭାବନାକୁ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧି ରଖିବାକୁ ସେ ଚାହୁଁ ନଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ମାନବ ଜାତିର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମର୍ଥକ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅଥଚ ବର୍ଣ୍ଣାଢ଼୍ୟ ଜୀବନ ଆମକୁ ତାଙ୍କର ମହାନ ମାନବତ୍ୱର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରେ ।

ମନୁଷ୍ୟ କହିଲେ ଆମେ କ'ଣ ବୁଝୁ ? ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି କ'ଣ ମନୁଷ୍ୟ ? ସ୍ୱାମିଜୀଙ୍କ ମତରେ ମନୁଷ୍ୟ ହେଉଛି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ଆଦର୍ଶ ଥାଏ ଏବଂ ସେହି ଆଦର୍ଶକୁ ଅପରୋକ୍ଷାନୁଭୂତି ପାଇଁ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ କଳ୍ପନା ଓ ପ୍ରେରଣାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ ଓ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରେ । ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ଆଦର୍ଶ ନଥାଏ, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯନ୍ତ୍ରବତ୍ ଭାବରେ ନିଜ ଶରୀରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରେ, ପ୍ରାକୃତିକ ବିପଦରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ ଏବଂ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ସିଦ୍ଧି ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରେ, ହୁଏତ ଏଥିପାଇଁ ତାକୁ ଅନ୍ୟର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ହାନି କରିପାରେ, ତେବେ ଆଦର୍ଶ କ'ଣ ?

ସ୍ୱାମିଜୀ ଆଦର୍ଶ ତିନିଗୋଟି ଉପାଦାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମତଃ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉତ୍ତମ ଶକ୍ତି ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ, ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ସନ୍ଦେହ ଓ ଈର୍ଷା ଭାବରୁ ମୁକ୍ତ, ତୃତୀୟତଃ ଯେଉଁମାନେ ଭଲ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟର ଭଲ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବାସ୍ତବ ଭାବେ ମନୁଷ୍ୟ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଆଦର୍ଶର ଏହି ତିନିଗୋଟି ବିଭାବ ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ ବାସ୍ତବ ଭାବେ ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇପାରିବେ । ଏହି ସତ୍ୟକୁ ଅପରୋକ୍ଷାନୁଭୂତି କରିବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରଥମେ ମନୁଷ୍ୟର ବିଶ୍ୱାସ ହେବା ଉଚିତ ଯେ ତା' ମଧ୍ୟରେ ଅଫୁରନ୍ତ ଶକ୍ତିର ଉତ୍ସ ରହିଛି । ଯାହା ହେଉଛି ତା'ର ଉତ୍ତମ ପଣିଆ । ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଉତ୍ତମ ପଣ ବହୁ ମହାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରେ, ସମସ୍ତ କିଛି ଜୟ କରିପାରେ । ଏହା ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟର ମୌଳିକ ବା ପ୍ରାଥମିକ ଶକ୍ତି । ଏହି ପ୍ରାଥମିକ ଶକ୍ତି ହିଁ ମନୁଷ୍ୟକୁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ପ୍ରେରିତ କରେ । ଅଳସୁଆ ହୋଇ ରହିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟର ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିବାରେ କୌଣସି ଅର୍ଥ ନଥାଏ । ଭୀରୁ ଏପରି ବ୍ୟବହାର କରେ ଏବଂ ଭୀରୁ ମନୁଷ୍ୟ ନୁହେଁ । ମନୁଷ୍ୟ ସାହସୀ, ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଏବଂ ନିଜର ଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରେ । ଶକ୍ତିର ପ୍ରେମରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଓ ସମସ୍ତ ଜିନିଷକୁ ଜୟ କରେ । ଏହା ହିଁ ମନୁଷ୍ୟର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ । ମନୁଷ୍ୟର ବୁଝାମଣାରେ ସଂସାରରେ ଅନ୍ୟ କିଛି ରହସ୍ୟ ନାହିଁ । ଆକାଶରେ

କେହି ଈଶ୍ୱର ନାହାନ୍ତି ଯାହା ସବୁକଥାକୁ ତଦାରଖ କରୁଛନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟ ହେଉଛି ଦେବତ୍ୱ ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଏହି ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ହେବ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଥିବା ଈଶ୍ୱର ତା'ର ଭାଗ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରୁଛନ୍ତି ।

ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟ ହେବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ବଳଶାଳୀ ହେବାକୁ କହିଛନ୍ତି, ସମସ୍ତ ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ କହିଛନ୍ତି । ସ୍ୱାମିଜୀ କହିଛନ୍ତି, 'ମୁଁ ଯେତେ ଅଧିକ ବଞ୍ଚୁଛି, ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ସେତେ ଅନୁଭବରେ ପହଞ୍ଚୁଛି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ଦେବତ୍ୱ । କୌଣସି ପୁରୁଷ ବା ନାରୀ ଯେତେ ଘୃଣ୍ୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତା' ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଦେବତ୍ୱ ମୃତ୍ୟୁ ଲଭେ ନାହିଁ । କେବଳ ସେଠାରେ କିପରି ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହୁଏ, ତାହା ସେ ଜାଣେ ନାହିଁ ଏବଂ ସତ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରୁହେ ଏବଂ ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା କଥା କହି ଠକିଥାନ୍ତି ।' ସ୍ୱାମିଜୀ ବାରମ୍ବାର ବେଦାନ୍ତ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି ଯାହା ମନୁଷ୍ୟର ଜ୍ଞାନାଲୋକ ଓ ଦାୟିତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାରିକ ଜ୍ଞାନ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ । ବେଦାନ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଜ୍ଞତାରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ଆଶାକୁ କର୍ଷଣ କରେ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ରତ୍ୱ, ଭୟ ଓ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ବାଟ ବତାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ନିଜର ଗଭୀର ବ୍ୟାପକ ଅନୁଭୂତି ମଧ୍ୟରେ ନିଜର ମଣିଷପଣିଆ ବା ମନୁଷ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ନିଜର ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱକୁ ବୁଝିପାରେ, ସେତେବେଳେ ତା' ନିକଟରୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସାଂସାରିକତା ଦୂର ହୋଇଯାଏ । ମନୁଷ୍ୟର ସାଂସାରିକତା ହେଉଛି ସ୍ୱାର୍ଥପରତା, ଅହଂକେନ୍ଦ୍ରିକ ଭାବନା । ମନୁଷ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜେ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଏବଂ ଏହା ତା'ର ଗଭୀର ବ୍ୟାପକ ଅନୁଭୂତି ଯୋଗୁଁ ତିଆରି ହୁଏ । ଏହା ମନୁଷ୍ୟକୁ ସ୍ୱାଧୀନତାର ମାର୍ଗ ଉନ୍ମୋଚନ କରେ ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜ ଭିତରେ ଥିବା ଦେବତ୍ୱକୁ ବୁଝିପାରେ । ଏହା ହିଁ ବାସ୍ତବରେ ମନୁଷ୍ୟର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସ୍ୱାଧୀନତାର ପ୍ରବୃତ୍ତି ।

ସ୍ୱାମିଜୀ କହିଛନ୍ତି ମନୁଷ୍ୟ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଭାବରେ ଅନ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ, ନିଜର ଇଚ୍ଛାମାନଙ୍କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କଲେ କିମ୍ବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ପ୍ରେମ ଭାବରେ ଦେଖିଲେ ଏହି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ମିଳିପାରେ । ମନୁଷ୍ୟର ମୁକ୍ତି ମନୁଷ୍ୟ ପାଖରେ, ଏହି ସତ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ପାଖରେ ଚିରନ୍ତନ ଭାବରେ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି ସତ୍ୟକୁ ଅନୁଭବକୁ ଆଣିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର ବ୍ୟାପାର । ମନୁଷ୍ୟ ଏହାକୁ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ହୁଏତ ବାରମ୍ବାର ପରାଭୂତ ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟ ବାରମ୍ବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ । କାରଣ ଏହାବ୍ୟତୀତ ମନୁଷ୍ୟ ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ସ୍ୱାମିଜୀ ଏକ ନୂତନ ସମାଜର ରେଖାଙ୍କନ କରି ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ବୌଦ୍ଧିକ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଇନ୍ଧନ ଯୋଗାଇଛନ୍ତି । ସ୍ୱାମିଜୀ ଶକ୍ତିର ବାର୍ତ୍ତା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମତରେ 'ଦୁର୍ବଳତା ହିଁ ପାପ, ଦୁର୍ବଳତା ହିଁ ମୃତ୍ୟୁ । ଶକ୍ତି ହିଁ ଜୀବନ ।' 'ମନୁଷ୍ୟ ନିଜେ ହିଁ ନିଜର ଭବିଷ୍ୟତ ନିର୍ମାଣ' – ଶୀର୍ଷକ ଏକ ଭାଷଣ ଦେବାବେଳେ ସ୍ୱାମିଜୀ ନିଜ ଅନୁଭୂତିରୁ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦେଇଥିଲେ । 'ଥରେ ସେ ହିମାଳୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଶସ୍ତ ପଥ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । ଆମେ ଦରିଦ୍ର ସନ୍ନ୍ୟାସୀମାନଙ୍କୁ କେହି ବୋହି ନେବାକୁ ନଥିବାରୁ ଆମକୁ ପାଦରେ ଚାଲି ଚାଲି ଯିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ଆମ ସହିତ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ଥିଲେ । ଶହ ଶହ ମାଇଲ ଧରି ରାସ୍ତା ଉଚ୍ଚନୀଚା ଥିଲା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେହି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ସେ କହିଲେ, 'ହେ ମହାଶୟ ! ଏହାକୁ କିପରି ଅତିକ୍ରମ କରିବି । ମୁଁ ଆଉ ଚାଲି ପାରିବି ନାହିଁ । ମୋର ଛାତି ଫାଟିଯିବ ।' ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, 'ତୁମେ ତୁମର ପାଦକୁ ଚାହଁ ।' ସେ ସେପରି କଲେ, ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, 'ତୁମ ପାଦ ତଳେ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଅଛି ସେହି ରାସ୍ତାକୁ ତୁମେ ଅତିକ୍ରମ କରି ଆସିଛ ଏବଂ ତୁମ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଦେଖୁଛ, ତାହା ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ତୁମ ପାଦ ତଳକୁ ଆସିଯିବ ।'

ସ୍ୱାମିଜୀ ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜକୁ ସଦାସର୍ବଦା ଶକ୍ତିର, ମହାନତାର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇ ମନୁଷ୍ୟ ହେବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି । ତାହା ହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ବାସ୍ତବ ଆବଶ୍ୟକତା ।

ପ୍ଲଟ ନଂ– ୫୦୧୨/୫୮୫୩
ଗଜପତି ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର–୭୫୧୦୦୫